

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Annumeratio quoru[n]dam aduersantium proposito perpetuae castitatis, &
quantus ei honos semper sit habitus ex consilio saluatoris cap. i

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

Annueratio quorundam aduersantium propo-
siti perpetuæ castitatis: & quantus ei honos
semper sit habitus, ex consilio saluatoris.

Cap. I.

Act. 21

Gene. 11

INter eos autem, qui aduersus sacerdotalem coeli-
batum cõsularunt, sunt hi, uel præcipui, qui Hebræo-
rum exemplo cõnubia christianis sacerdotibus exi-
stimant esse relaxanda. Sunt qui euangelicam Petri so-
crum, & Philippi filias in actis apostolorum allegantes,
in. S. Rom. eccle. quasi uictores insultent. Nec desunt,
qui ea uerba Genesis, Crescite, & multiplicamini, & re-
plete terram, pro maximo sibi argumento confirman-
dæ huius opinionis usurpent. Pleriq; etiam, quia castitas
non præcipi, sed suaderi potius uideatur, contendunt
exemplo Græcorum iure latinis quoq; sacerdotes re-
tinere sibi uxores posse. Multi insuper diffidentia qua-
dam continendi persuasi, negant quenq; posse perperuo
continere. Quidam quasi qui magis pie, ne dicam ma-
gis fatue, sentiunt, ad euitandam infamiam fornicatio-
nis, negant cuiq; uxores uetandas esse, & præsertim sa-
cerdoti, cui præcipue curæ debet esse bona existimatio:
atq; id factitatum fuisse licite quondam didicant, etiam
tempore apostolorum. Itaq; multi multa his similia ne-
ctentes, diuersis machinatiõibus, & uanis rationibus nos
fatigant: dum uxores, uel potius concubinas nefarie sa-
cerdotibus quoquomodo impetrare nituntur. Qui quæ-
dam diuerso licet tramite, ex æquo tamen omnes aber-
rant à recta: in surgentes iniqua pace, & damnabili con-
cordia, aduersus castitatem. Quam ob rem concurrere
cum his, & conferre propius manus oportet, & tueri
collatis signis, pro uirili nostra, & in quantum præstabit
nobis Deus, ueritatem. Sed etiam alia multa dici non
ignoramus, multo sanè supradictis uaniora: quæ iccirco
nolui singula recensere, quòd uno eodemq; pharma-

eo, quicquid mali fuerit, facile cum reliquis morbis cu-
 rabitur. Nam dinnumerare singula longum est, & coar-
 guere infinitum. Quanta autem ex eiusmodi falsis opi-
 nionibus, & argumentis inanibus quotidie mala pullu-
 lent, quantaq; disidia generentur, difficile dictu est: quā-
 iam eo uentum sit, ut & corpus illud mysticum ec-
 clesiae orthodoxae, in quo omnes unum corpus su-
 mus, & alter alterius membra in Christo, conscis-
 sum fermē totum, ac discerptum oīo esse uideatur.
 Sed non est hic locus, ut de aliis fallacibus, & uanis
 dogmatum placitis, disceptemus: nobis in praesentia
 satis est, tueri castitatem: & pro suscepto opere re-
 fellere, ac redarguere impudicos: neminem interea
 sigillatim taxando, sed generatim falsas opiniones
 quae contra castitatem passim pullulant reseccando. Haec
 enim praeter alios abusus infelicissima haec
 nostra tempora id etiam proprium: quod de singu-
 lis ecclesiae placitis suo quisque iudicet arbitratu: quo-
 fit, ut castitatis propositum, quod apud Latinos sa-
 cerdotes ratum, atque inuiolatum ab ipsis aposto-
 lis usque ad hanc aetatem constantissime nullo res-
 clamante perstiterit, nunc demum uocari in ius coe-
 perit, atque redargui nouitatis: quasi nouis constitu-
 tionibus, & non potius à principio statim religio-
 nis Christianae fuerit sacris hominibus uxoribus como-
 mercium ex consilio domini interdictum. In qua
 quidem re multi etiam peritorum (quod magis mi-
 nor) industi in eam opinionem temere, uacillant: æmu-
 lati credo Graecorum consuetudinem, qui uxoribus,
 quas habuerant, antequam iniciarentur, uti honeste,
 liciteq; creduntur: quum tamen ab initio earum
 usus sibi, sicut nec latinis, ullibi uideatur expres-
 se concessus: licet postmodum subreptitè, & ma-
 lis artibus fuerit ab aliquibus concilii Niceni per-
 missione, usurpatus: ut infra dicemus. Verum

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

1. Cor. 11

minime mirandum est, si inueniantur hæretici, qui hæc
asserant: quoniã oportet (ut ait Apostolus) hæreses esse,
ut p̄bati quicq̄ manifesti fiãt. Et enim uidemus, q̄ post
quam ecclesiastica dogmata in camino tentationis, &
contradictionis uelut aurum excoqui cœperint, tunc
quoque cœpisse maiori confusione, & dedecore, hæ-
reticorum mendacia, tanquam uilissimi æris scoriam
magis magisq̄; sordescere, & ipsam ueritatem, ut aurũ
fulgentissimum, multo illustrius rutilare. Sed modo, an-
tequam ad aduersantium argutias refellendas acceda-
mus, paucis prius confirmandam esse duximus nostrã
sententiam, exponentes quid de prisca sacerdotũ Chris-
tianorum continentia sit censendum. Nam multi quĩ-
dem falluntur, falso existimantes nouum esse castitatis
institutum, non antiquum: sicuti re uera est, et quemad-
modum firmissimis argumentis probabitur. Verum
(ne fortẽ me quisquam capiat in sermone) nos hic de
observatione, & consuetudine loquimur: quæ quondã
fuit antiquis sacerdotibus, non autem de libertate, & li-
centia. Tunc enim sacerdotes nullo expresso interdicto
sed consilio tantum domini, mutuoq̄; consensu sese ab
uxoribus continebant: quum immundus semper habi-
tus sit apud omnes gentes libidinosus quilibet etiam
cum uxore congressus: & propterea nulla ratione dece-
re credebant, quẽquam libidinis labe pollutum, aut aris
assistere, aut mysteria sacra ullo pacto posse licite con-
tractare. Sed nunquid illi sacerdotes, qui fortẽ ante Scy-
ricil pont. max. & cõcilii Carthaginensis placita commi-
scuerint sese uxoribus, peccauerint mortaliter? de hac
re post tot sæcula disceptare nunc primum, nihil mihi
necesse est. Satis est enim nobis hic ostendere priscos
sacerdotes ex antiqua consuetudine (quicquid dicant
quidam) nec alienis mulieribus, nec propriis uxoribus
solitos cõmisceri: ex eo q̄ putarent quicquid esset con-
tra domini consilium, proculdubium esse malum, nec
ullo

illo pacto committendum. Quin nec apud Græcos
quidem legitur per ea tēpora ullos sanctos viros post
susceptos sacros ordines ulos esse amplius uxoribus: 1. Cor. 7
ut iuxta Apostoli dictum, qui habebant uxores tanquā
non habentes essent Abundavit siquidem Græcia in
utranque partem, semper & bonis, & malis sacerdoti-
bus. Taceo Origenem, qui de hæreſi à multis dānatur,
quanto & ipse studio coluerit castitatem. Taceo & Pa-
phnucium, qui & si aliis, ob disſidium uitandum, uxores
esse relaxandas suavit, tamen ipse continentissimæ uitæ
fuit, ac uirgo ab omnibus semper habitus. Quid Basili-
lius? Quid Gregorius Nazianzenus? Quid Io. Chri-
sostomus? & innumerabiles pene alii? qui licet Græci,
non tamen ut Græci uxoribus, ac liberis, sed studiis, &
orationibus, & contemplationibus assidue uacauerunt.
Credat ergo quisq; de mortali peccato, ut lubet, in eo
nihil contendimus. Verum deceat ne contra domini
consilium quicquam, iudicet id quisque secum, nihil ad-
dam de meo amplius. Audiamus autem maximū Chri-
sti præconem Paulum sic dicentem. Quicumque sine Rom. 2
lege peccauerunt, sine lege peribunt. Leuiorem tamen
pœnam (ut interpretatur Chrysostomus) sustinebunt: eo
q̄ non habuerunt legem, q̄ qui legis adminicula haben-
tes, eadem faciunt perinde atque eis, ut in primordio ſi-
dei, nulla lex foret, quæ uetasset. De lege ergo continen-
tiæ fuerit nec ne, nihil disputo, & si legamus in illo pos-
teriori decreto, quod de obseruatione castitatis habes-
tur, mentionem fieri de priori consuetudine apostolorū
quæ lex solet appellari. Sed de hoc satis infra dicemus:
quum decretum ipsum in medium pro testimonio ad-
duxerimus.